

November 2008

“Samenwerken
centraal”

Kennis in uitvoering

NV Economische Impuls Zeeland en het
Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie

“Waar de drie O's
elkaar ontmoeten liggen
grote kansen”

“Impuls bundelt
krachten in Zeeland”

Kennis in uitvoering is een uitgave van de NV Economische Impuls Zeeland. Deze wordt verspreid in een oplage van 500 stuks aan betrokkenen bij het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie.

Colofon
Eindredactie: Koos de Vos en Arie van der Maas.
Tekst en vormgeving: Pink Communicatie, Geertruidenberg.
Fotografie: Doroté Fotografie, Uden, Suzan Verboom Fotografie (pag. 11).

Inhoud →

Mensen verbinden	
Voorwoord	pagina 3
Inleiding	pagina 4
Een eigen visie ontwikkelen	
Project 'Werkplaatsen', Edudelta College	pagina 6
Er zijn nog veel kansen	
Techno Bizz Connection Zeeland	pagina 12
STOeB helpt me een baan te vinden	
Stichting Technisch Onderwijs en Bedrijfsleven	pagina 16
Goed onderwijs is cruciaal	
Kennisnetwerk DeltaWater	pagina 20

Koos de Vos
directeur NV Economische
Impuls Zeeland

Voorwoord

Mensen verbinden

Toen wij besloten om de voortgang van het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie in een nieuwe uitgave te presenteren, ontstond al snel het idee om betrokken mensen aan het woord te laten. Het draait in het AZK immers om mensen. Mensen die het initiatief tonen om een project op te zetten. Mensen die daar hun energie, tijd en kennis in steken. Mensen die er profijt van ondervinden.

De afgelopen jaren zijn veel mensen betrokken geraakt bij het AZK. En juist dat was het doel: mensen betrekken bij de ontwikkeling van kennis in Zeeland, in de breedste zin van het woord. Mensen die vervolgens de verbinding leggen tussen onderwijsinstellingen, overheden en ondernemingen. Drie partijen die elkaar als geen ander kunnen versterken. Bij de keuze voor de projecten in deze uitgave hebben we nadrukkelijk de inbreng van die drie partijen een rol laten spelen. Want op het snijpunt waar de drie O's elkaar ontmoeten, liggen de grootste kansen.

Ik hoop dat u in de verhalen die kansen herkent. Misschien wel dusdanig dat u die vertaalt naar ideeën of naar al lopende projecten die een impuls kunnen gebruiken. Op de volgende pagina's leest u wat de NV Economische Impuls Zeeland daarin voor u kan betekenen.

Ik wens u veel inspiratie!

Inleiding

Sinds 2005 bestaat het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie (AZK). Daarin verbinden overheden, onderwijsinstellingen en ondernemingen (de drie O's) zich tot het gezamenlijk realiseren van de volgende doelen:

- de verhoging van de kwalificaties van Zeeuwse studenten en de Zeeuwse beroepsbevolking,
- de verbetering van de kennisuitwisseling tussen ondernemers, overheid en onderwijs,
- de versterking van de innovatiekracht van het Zeeuwse bedrijfsleven.

De realisatie van deze doelstellingen moest leiden tot nieuwe impulsen voor de Zeeuwse economie. Afsproken werd dat een op te richten Instituut Zeeuwse Kenniseconomie de regie zou voeren over projecten die binnen het AZK vielen. Tijdens de ontwikkelingsfase van dat instituut werd ook gewerkt aan de oprichting van het ontwikkelingsbedrijf NV Economische Impuls Zeeland. Daarop volgde de logische stap om geen separaat instituut op te richten, maar de regie over projecten uit het AZK neer te leggen bij Impuls. Binnen Impuls zijn Koos de Vos en Arie van der Maas verantwoordelijk voor de projecten die vallen onder het AZK.

Aantal projecten bij aanvang AZK in 2005	
19	
Evaluatie 2008	
'Opgeleverde' projecten	11
Deels in ontwikkeling	3
Nog in voorbereidingsfase	1
Niet gestart	4

- ### Overzicht projecten 2005-2008
- Zeeuws EV Centrum
  - Kennisnetwerk Deltawater
  - Kennispark Zeeuws-Vlaanderen
  - STOeB
  - Zeeuws Instituut Kenniseconomie
  - Kenniscentrum Toerisme
  - TBCZ Schoondijke
  - Maritiem Kenniscentrum
  - Innovatienetwerk Zeeland
  - Project 'Werkplaatsen' Edudelta College
  - Gezamenlijk Dienstencentrum Onderwijs 'DCO'
  - Kenniswerf
  - HBO in 4 gemeenten
  - Zeeuws Digitaal Portfolio
  - In de Praktijk
  - Laboratorium voor Micro Systeem Technologie

Koos de Vos, directielid

“Op 2 juli 2007 is Impuls van start gegaan en de projecten van het AZK werden daarin direct opgenomen. Het ging met name om een groot aantal projecten die al bestonden en die onder het AZK waren gebundeld. Aan ons is nu de taak om het AZK verder te ontwikkelen en te stimuleren. Begin 2008 hebben we de meterstand van het AZK opgenomen. De belangrijkste conclusie is dat bij de meest succesvolle projecten de inbreng van de drie O's gelijkwaardig is. Juist daar waar zij elkaar ontmoeten liggen kansen om elkaar te versterken. Het gaat er vooral om dat mensen zich daarvan bewust worden. We hebben bij Impuls een aantal thema's opgesteld waar we voor het AZK gericht mee verder willen. In de nabije toekomst willen we de stimulerende factor zijn voor concrete projecten in samenspraak met vooruitstrevende en betrokken ondernemers. Die we vervolgens in contact brengen met overheden en onderwijsinstellingen. Het kan niet anders of daar komen mooie resultaten uit.”

Succesfactoren AZK-projecten

- Helder omschreven probleemstelling
- Duidelijk projectplan met reële kansen
- Voldoende draagvlak en persoonlijke betrokkenheid
- Startfinanciering
- Brede samenwerking onderwijs, overheid en ondernemers
- Businessmotor aanwezig na afronding

Arie van der Maas, projectmanager

“Het is van enorm belang dat alle partijen zich bij een project betrokken voelen. We zijn ons daarvan bewust en zoeken heel gericht naar dergelijke projecten. Bijvoorbeeld door ons in allerlei netwerken te begeven, door te praten met ondernemers over innovatie of met onderwijsinstellingen over nieuwe onderwijsvormen. Op die manier kunnen we dwarsverbanden leggen en mensen bij elkaar brengen. Met als doel dat er zelfstandige projecten ontstaan die een wezenlijke bijdrage leveren aan de doelstellingen vanuit het AZK. Natuurlijk is het niet nodig dat alle projecten in Zeeland onder die AZK-paraplu vallen. Gelukkig zijn er ook buiten ons om heel veel goede initiatieven die de economie stimuleren. Maar als deze dreigen vast te lopen kunnen we ook daarin een heel duidelijke stimulerende rol spelen. Door projectondersteuning te bieden of door deuren te openen. Gezien de aanwas van nieuwe projecten leven de doelstellingen van het AZK nog volop.”

Project

Werkplaatsen, Edudelta College

Aan het Edudelta College in Goes ontvangen leerlingen competentiegericht onderwijs. De nadruk ligt hierbij op zelfsturing door studenten op kennis, vaardigheden en gedrag. Deze worden ontwikkeld door zelfstandig te werken aan projecten die aansluiten bij de praktijk. Projecten die ontstaan door vragen uit de markt.

Koos de Vos:

“Het Zeeuwse project ‘Werkplaatsen’ is uniek in Nederland. Leerlingen leren in concrete probleemsituaties en projectopdrachten bij opdrachtgevers te fungeren als echte onderzoeker, consultant of projectmanager. Dit educatieve model versterkt tevens de organisatorische en financiële stimulansen van zowel onderwijs, bedrijfsleven en overheden.”

Tonis Boot,
student Akkerbouw

Zijn opleiding Akkerbouw aan het Edudelta College was voor Tonis Boot, opgegroeid in het akkerbouwbedrijf van zijn ouders, een logische keuze. De ervaring en kennis die hij opdoet met het project Aquacultuur kan hij in het bedrijf van zijn ouders gebruiken.

“Zeeland verzilt. Dit kan problemen veroorzaken, een tekort aan zoet water bijvoorbeeld. Jean Pi re van Wesemael, opdrachtgever binnen het project, heeft plannen om het zilte afvalwater van een eigen viskweekbedrijf voor de groenteteelt te gebruiken. Onze projectgroep, bestaande uit zes studenten, onderzoekt wat de beste manier is om zilte gewassen zoals lamsoor en zeekraal te kweken. Hier in de omgeving hebben veel bedrijven met verzilting te maken. Ons project maakt duidelijk wat er speelt in de omgeving en buigt de verzilting om naar iets positiefs.”

Tonis houdt zich in het bedrijf van zijn ouders niet bezig met plannen en financiën: “Mijn opleiding leert mij een eigen visie te ontwikkelen, iets nieuws op te starten en contacten te leggen met mensen uit andere vakgebieden. Een studie met toekomst dus!”

Christiaan van der Zwan,
projectmedewerker
Edudelta College Goes

Na zijn stage voor de opleiding **Landschapsarchitectuur en -planning** ging Christiaan van der Zwan in februari 2008 aan de slag als projectmedewerker bij het Edudelta College Goes. Momenteel coacht hij studenten binnen het project **Aquacultuur**. Dit project is actueel vanwege bijvoorbeeld de stijgingen van de zeespiegel, de verzilting van Zeeland en de nieuwe ontwikkelingen rond de **Delta-commissie**.

“Het contact tussen ondernemers en studenten is erg belangrijk. Dit contact is voor de studenten een ideale voorbereiding op de arbeidsmarkt. Binnen het project **Aquacultuur** werken we ook samen met andere scholen, waaronder Hogeschool Zeeland, op het gebied van waterkwaliteit. De samenwerking tussen studenten van verschillende opleidingen en onderwijsinstututen heeft als voordeel dat studenten van elkaar leren. Onze studenten zien door de samenwerking met HBO-studenten welke stappen zij moeten nemen om een mogelijke vervolgopleiding af te ronden. Dit werkt drempelverlagend.

Door de samenwerking met lokale ondernemers op het gebied van **Aquacultuur**, komt de regio stukje bij beetje terug in hun handen. De samenwerking is tweeledig. Enerzijds is er de behoefte om mensen op te leiden en nieuwe mogelijkheden te onderzoeken, anderzijds willen ondernemers zelf nieuwe kennis opdoen. Dit project combineert deze zaken. Het project **Aquacultuur** is overigens een voortdurend traject. Het blijft een leerproces voor de hele regio waarin continue vraag is naar vernieuwing.”

Pieter van Schaik, voorzitter van het project **De digitale Maquette**, rondt de komende maanden zijn opleiding aan het Edudelta College af. Hij schat zijn kansen op de arbeidsmarkt vrij goed in.

“Ik verhuur mezelf nu al in de bouw, veehouderij en de akkerbouw. Het is belangrijk om in verschillende vakgebieden actief te zijn, aangezien niet veel boeren een voltijdkracht nodig hebben binnen hun bedrijf.”

In het project **De digitale Maquette** kan Pieter zijn talent voor leidinggeven goed gebruiken: “Van gemeente Noord-Beveland kregen we de opdracht om een digitale maquette te maken voor twaalf lokale initiatieven. Vanuit de lucht hebben we een bovenaanzicht gemaakt van de verschillende projecten. In een tekenprogramma hebben we de toekomstige situatie digitaal zichtbaar gemaakt. Als voorzitter van het project leer ik hoe ik een project draaiende moet houden en hoe je problemen moet oplossen. Dat verloopt soms stug. Een goede planning is nodig om alles op tijd af te krijgen in het korte tijdsbestek.”

Een project als **De digitale Maquette** zou volgens Pieter niet op veel andere scholen kunnen bestaan. “Het Edudelta College werkt sectoroverschrijdend, waardoor we kennis op verschillende gebieden kunnen bundelen.”

Pieter van Schaik, student en
voorzitter van het project
De digitale Maquette

Thomas Pillen,
projectmedewerker
Edudelta College

Hoe voorkom je dat kleine dorpen en gemeenten in Zeeland leeg lopen? Het project **De kracht van het Dorp** gaat de leegloop tegen. Thomas Pillen, als projectmedewerker betrokken bij het project, vertelt hoe.

“Dat doen we door ondernemers met innovatieve ideeën te betrekken bij het onderwijs. Studenten denken en werken mee in de uitvoering van hun plannen. Bijvoorbeeld met het ombouwen van een monumentale Zeeuwse schuur tot creatief bedrijvencentrum. Dat zorgt voor een economische impuls waardoor meer mensen zich in de buurt vestigen. Lokale ondernemers zien hierdoor hun omzet weer stijgen.

De kracht van het project ligt vooral in de samenwerking tussen verschillende opleidingen in het (V)MBO, HBO en WO. De agrarische sector verandert, nieuwe inzichten dienen zich bijna dagelijks aan. Door de samenwerking beschikken studenten over de laatste kennis en leren ze werken in teamverband. Het afgeronde project **Het Land(t) in de Stad** heeft zelfs de prijs **Het beste groene idee van Nederland** gewonnen. Aanleiding van dit project was het feit dat kinderen uit de stad niet meer weten waar bijvoorbeeld melk vandaan komt en dat een koe een vrouwelijk dier is.

Een project ontstaat door een vraag uit de markt. Deze vraag komt in principe altijd vanuit een opdrachtgever in de regio. Wanneer de kennis voor het beantwoorden van deze vraag niet aanwezig is, kunnen de studenten experts vanuit het bedrijfsleven aantrekken. In de projectgroep is dan ook altijd een externe coach uit het bedrijfsleven betrokken. Door het projectmatige werken leren studenten in te springen op vragen uit de maatschappij en hier op een goede manier mee om te gaan. Naast de contacten met het bedrijfsleven vergroot dit voor de leerlingen de kansen op de arbeidsmarkt.”

“De zorg voor leerlingen, uitgaan van de vraag in de markt en op zoek gaan naar loopbaanperspectieven. Deze combinatie maakt het Edudelta College uniek.”, aldus Wim van der Zwan, consultancy adviseur en intermediaire rollen op het Edudelta College.

“Projectonderwijs in maatschappelijke context houdt in dat we werken vanuit de markt en altijd op zoek zijn naar realistische vraagstukken die verbonden kunnen worden met onze opleiding. Projecten in de landbouw zijn nu nog schaars, daarin moet nog veel meer gedaan worden. Hier zit vooruitgang in, de tijdsgeest is aan het veranderen. Mensen denken vaak dat dingen onmogelijk zijn, maar steeds meer realiseren we ons dat het onmogelijke waargemaakt moet worden. Organisaties gaan in deze verandering mee.

De capaciteitsvraag in de landbouw wordt steeds kennisintensiever. Hierdoor is samenwerking tussen verschillende scholen uiterst belangrijk en worden vraagstukken en cases steeds complexer. Mede daardoor groeit de noodzaak verder te kijken dan je eigen specialisatie. Afgestudeerden hebben goede kansen op de arbeidsmarkt. De verscheidenheid neemt toe en steeds meer komen de juiste mensen op de juiste plaats terecht. Dat is ook de bedoeling van het projectonderwijs, contextgericht kijken waar de kansen liggen. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het onderhouden en leggen van hun contacten. Mede daardoor bouwen ze zelf al een eigen netwerk op.”

Wim van der Zwan,
Consultancy adviseur en
intermediaire rollen

Project Stichting TBCZ

Techno Bizz Connection Zeeland

TBCZ staat sinds kort voor Techno Bizz Connection Zeeland, een onafhankelijke stichting met de ambitie om een zo gunstig mogelijk klimaat te scheppen voor ondernemers die een op technologie gebaseerd bedrijf willen starten of doorstarten. Dit in een regio waar het goed is te leven werken en recreëren. In het volledig gerenoveerde gebouw van voorheen de landbouwpraktijkschool in Schoondijke kunnen deze (door)starters tegen zeer gunstige tarieven (kantoor)ruimte huren.

Karli van de Vijver,
projectleider TBCZ

“Zo’n twaalf jaar geleden kwamen enkele ondernemers op het idee om van het terrein van die school een Techno Park te maken. Dit werd gerealiseerd in samenwerking met de gemeente en provincie. Mij werd als lokale ondernemer gevraagd om deel te nemen aan dit project. Na enkele jaren bleken er nog al wat problemen te ontstaan en kwam het Techno Park in zwaar weer terecht. De aandeelhouders hebben toen besloten de koers om te gooien en het project op een andere manier voort te zetten met mij als projectleider. Na veel inspanning en hulp van enkele lokale ondernemers liggen we nu weer op koers. Het Techno Park Zeeland mag gezien worden als iets waar we trots op kunnen zijn.

Op het terrein bevond zich ook het leegstaande gebouw van de landbouwpraktijkschool. In een sessie met de aandeelhouders van Techno Park Zeeland hebben we bedacht om daar een bedrijvenverzamelgebouw van te maken waarmee we jonge ondernemers konden stimuleren een technisch bedrijf op te zetten. Het idee werd goed ontvangen, we kregen subsidie van de EU en het gebouw werd aangepast. Voor drie jaar tijd werd de exploitatie rond gemaakt. Ik werd secretaris van de Stichting en projectleider. In die functie regel ik alles rondom het pand en de contacten met de huurders. Ik fungeer ook als mentor voor de ondernemers en heb een ambassadeursrol voor externe contacten. Het kost me veel tijd, maar ik vind het een geweldig leuk project.

Het streven was dat alle 20 kantoren na vijf jaar verhuurd zouden zijn. Na drie jaar kan ik zeggen, er is nog plaats, maar na de positieve ontwikkelingen op het Techno Park en in TBCZ zien veel ondernemers het nut van een goede samenwerking in en willen ze zich daar graag bij aansluiten. Ook hier geldt het gezegde bedrijven trekken nieuwe bedrijven aan. De eerste resultaten zijn al te zien. Er is ook een samenwerking ontstaan met HZ, Hogeschool Zeeland. Deze heeft enkele kantoren ingericht als praktijkruimtes voor de stagiaires. Zij kunnen nu om de hoek hun praktische kennis verrijken aan de hand van de nieuwste technologische ontwikkelingen in de bedrijven.

Impuls speelt vooral de verbindende rol tussen alle betrokken partijen. Voor ons zijn het heel goede contactpersonen en prettig om mee te werken. Voor de buitenwacht is Impuls nog wat moeilijk te vinden. Ik hoop dat daarin verandering komt. Als er een paar projecten succesvol kunnen worden opgepakt, volgt de rest vanzelf.”

Hans Peter Willems
Technology Consultant

De mogelijkheden van het TBCZ kwamen voor Hans Peter Willems, Technology Consultant, op het juiste moment.

“In januari 2005 ben ik vanuit huis mijn bedrijf gestart. Na een jaar maakte Karli van de Vijver me attent op Techno Park Zeeland. Na een rondleiding besloot ik gelijk om me hier te vestigen. Op dat moment was ik bezig met een aantal grote projecten waarvoor ik mensen op een representatieve plek moest kunnen ontvangen. Een perfecte samenloop van omstandigheden dus.

Wij zijn gespecialiseerd in open source software. Deze software wordt door groepen mensen op het internet ontwikkeld en is volledig gratis. Dat is inmiddels zo ver gegroeid dat grote softwareproducenten erin investeren en ook eigen software vrij op het internet beschikbaar stellen. Omdat het een gratis product is, is er geen eigenaar. Daardoor kunnen bedrijven bij niemand terecht als er problemen zijn. Wij leveren ondersteuning en advies over die pakketten en stellen maatwerkpakketten samen. We zoeken uit voor de klant of het product goed en betrouwbaar is en we testen de pakketten in ons softwarelaboratorium.

Omdat het bedrijfsleven steeds meer het voordeel van open source inziet, groeit het concept explosief. Mijn bedrijf groeit mee en inmiddels huur ik wat grotere units in dit gebouw. Door de collectieve cultuur in het gebouw fungeren de ondernemers onderling als klankbord voor elkaar. We werken veel samen en de meeste bedrijven van het bedrijventerrein zijn klant bij ons. Het is makkelijk om elkaar te spreken en bovendien breng je elkaar weer met anderen in contact, waardoor kruisbestuiving plaatsvindt.

Voor mij sluit het Techno Park Zeeland ideaal aan op mijn behoeften. De kleine units zijn perfect voor startende ondernemers. Het opbrengen van een hoge huurprijs voor te grote oppervlakten is namelijk vaak een probleem voor starters. Ook de gezamenlijke faciliteiten drukken de kosten. De uitstraling van het gebouw is uitstekend en bovendien biedt het terrein gratis parkeerplaatsen, iets dat tegenwoordig zelfs in Zeeland zeldzaam is. Het vullen van het gebouw kost door de ligging wel wat moeite. Terwijl dat geen probleem moet zijn voor ondernemers die veel werken via internet of op locatie. Een ander probleem in Zeeland is dat de jeugd wegloopt. Als de economie door dit soort projecten versterkt wordt, dan blijven ze wel. Ik hoop dat we met de groei van ons bedrijf daar ook een bijdrage aan kunnen leveren.”

Speciale huurprijs voor (door)starters

TBCZ biedt kleine kantoor- en werkruimten in een professionele omgeving tegen een zeer aantrekkelijke huurprijs. Het bedrijvengebouw beschikt over 20 kantoor- en bedrijfsruimten, verdeeld over drie verdiepingen. De afmeting van de beschikbare ruimten varieert van 14 tot 35 vierkante meter. Bij vestiging ontvangt de huurder een sleutel van het gebouw en een individuele code voor de beveiliging. Hiermee heeft de huurder altijd toegang tot het gebouw. Elke werkruimte is afzonderlijk afsluitbaar en alleen toegankelijk met de eigen sleutel van de huurder. Starters en doorstarters profiteren maximaal drie jaar van de speciale huurprijs en de bijbehorende begeleiding en advisering. Kijk op www.tbcz.nl voor meer informatie.

Project STOeB

STOeB is een initiatief van de Kring van Werkgevers in de Kanaalzone, MKB-Nederland, de Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW), ROC Westerschelde en ROC Zeeland. Het initiatief wil jongeren interesseren voor een opleiding in de techniek. Deelnemende bedrijven dragen bij aan een tegemoetkoming in de studiekosten (inclusief werkkleding, laptop en een VCA-diploma) en geven deelnemende technische studenten een baangarantie. In ruil daarvoor kunnen ze onder andere gebruik maken van stagiaires. STOeB-Zeeland richt zich bij de werving van studenten in eerste plaats op jongeren uit het VMBO.

Kees Reinhoudt,
directeur Woongoed
Zeeuws-Vlaanderen.

Kees Reinhoudt is directeur/bestuurder van **Woongoed Zeeuws-Vlaanderen**, een woningcorporatie in het werkgebied Zeeuws-Vlaanderen. Met ruim 6300 woningen, verspreid over 40 kernen in Zeeuws-Vlaanderen, is de corporatie een grote deelnemer aan STOeB.

“Wij beschouwen onszelf als maatschappelijk ondernemer. Hierin past ook het meewerken aan mogelijkheden om jongeren ervaring op te laten doen. Natuurlijk zien we ook voordelen als werkgever. Potentiële toekomstige werknemers leren de organisatie kennen. Verder hebben jonge mensen vaak frisse ideeën.

STOeB vind ik een prachtig initiatief om theorie in contact te brengen met de praktijk. Het is lastig om aan technisch personeel te komen, de kansen op de arbeidsmarkt zijn voor technische studenten dus groot. Bij ons is het verloop van personeel niet groot, maar toch denk ik dat ook wij de komende jaren plaats hebben voor pas afgestudeerden. Bij een woningcorporatie heb je direct contact met mensen, dat geeft veel voldoening.”

Gregory de Nooijer,
student Werktuig-
bouwkunde

Zijn studie **Werktuigbouwkunde** wordt mede gefinancierd door STOeB. Maar dat is niet de enige reden dat Gregory de Nooijer voor deze studie heeft gekozen.

“Het is een brede opleiding waar je eigenlijk alle kanten mee op kunt. Bijvoorbeeld **Technisch tekenen, Werkvloervoorbereiding en Montageonderhoud**. Pas in het derde jaar kies je een specialisatie. Ik denk dat ik de richting **Montageonderhoud** kies. Je wordt opgeleid voor coördinerende en leidinggevende functies. De combinatie tussen werken met je handen en werken op kantoor spreekt mij aan. Maar het grote voordeel is natuurlijk dat STOeB mijn studie betaalt en daarbij bijvoorbeeld ook mijn laptop. Dat ik alles in één keer moet halen levert me geen extra stress op, want dat was toch al mijn streven. En ik kan het niveau van de opleiding goed aan.

Na mijn studie helpt STOeB me ook een baan te vinden. Maar sowieso schat ik mijn kansen goed in. Ik kan goed leidinggeven en functioneer makkelijk in een groep mensen. Deze studie bereidt je goed voor op de arbeidsmarkt. We krijgen veel zelfstandige opdrachten die je klaarstomen voor het bedrijfsleven. Bijvoorbeeld het maken van een barbecue. Er komt meer bij kijken dan het maken en verkopen. Je hele opleiding doorloop je de stappen die bij het proces komen kijken. Hoe verder in je opleiding bent, hoe zelfstandiger je de stappen moet doorlopen. Verder werken we ook veel in groepsverband, iets dat je in het bedrijfsleven ook moet kunnen. Op deze manier weet je wat je te wachten staat als je aan de slag gaat.”

Jeroen van den Oord, directeur cluster Techniek ROC Zeeland en bestuurslid STOeB

Kijk voor meer informatie op www.stoeb.nl of bel:

- Karin Crinse (0115) 64 16 00
ROC Westerschelde
- Frans Leijnse (0118) 55 88 00
ROC Zeeland

In het dagelijks leven is hij directeur cluster Techniek bij ROC Zeeland. Daarnaast zit Jeroen van den Oord in het bestuur van STOeB.

“Het gaat eigenlijk om een dubbelfunctie samen met Sjors van Gimst (directeur ROC Westerschelde). Samen met twee projectleiders bereiden we de bestuursvergaderingen voor, vijf per jaar. Naast deze vergadering organiseren we eenmaal per jaar een algemene ledenvergadering.

Door te participeren in STOeB laat het bedrijfsleven zien zich verantwoordelijk te voelen voor de opleiding van jongeren. Al meer dan 150 bedrijven zien de noodzaak om studenten te helpen en bekostigen lesgeld, maar bijvoorbeeld ook laptops. Voor een student scheelt studeren met behulp van STOeB zo'n 5000 tot 7000 euro. ROC Zeeland doet nu voor het derde jaar mee. En ik kan zeggen dat de resultaten duidelijk zichtbaar zijn. De bij STOeB aangesloten opleidingen zie je opbloeien, zeker ten opzichte van de niet aangesloten opleidingen. Sinds kort heeft ROC Zeeland een gloednieuw gebouw. Leerlingen werken bijvoorbeeld vanuit een kantoortuin in plaats van lokalen. Dit trekt ook leerlingen.

Leerlingen kiezen niet altijd een opleiding waar toekomstperspectief in zit. In de techniek is de vraag naar mensen groot, dus de kans op een baan voor afgestudeerden is reëel.”

Van den Oord juicht de initiatieven van Impuls toe: “Het is goed dat er eindelijk een club is die over de eilandenpolitiek heen een impuls geeft aan Zeeland. Door de initiatieven van Impuls kunnen meer kennisintensieve bedrijven zich hier vestigen.”

Rudy van Daele,
operator Dow Benelux

Na zijn studie Procestechiek aan het ROC Westerschelde in Terneuzen ging Rudy van Daele aan de slag als operator bij Dow Benelux B.V.

“Pas toen ik mij ging inschrijven voor mijn studie kwam ik in aanraking met STOeB. Dit initiatief maakte het makkelijker om mijn studie te doorlopen. Je opleiding en je boeken worden betaald door het bedrijfsleven en je hebt een baangarantie. Voornamelijk door mijn stages was ik goed voorbereid op wat me te wachten stond. Ik heb tijdens mijn studie driemaal stage gelopen bij Dow Benelux B.V. en ben daar eigenlijk na mijn studie blijven hangen. Ik volg nu een trainingstraject waarmee ik uiteindelijk volwaardig procesoperator wordt. Als operator heb je met veel verschillende mensen te maken, het is een afwisselende baan. De ene dag werk je buiten, de volgende dag weer binnen. Je hebt een flinke dosis creativiteit nodig om een oplossing te verzinnen voor de problemen die je dagelijks tegenkomt.

In mijn huidige functie heb ik af en toe ook met stagiaires te maken. Ik kan me goed in ze inleven omdat ik vorig jaar juli zelf mijn diploma heb gehaald. De vragen die ze stellen zijn voor mij herkenbaar en ook de situatie waarin ze zich bevinden.”

Koos de Vos:

“Problematiek aanpakken van de lage instroom in technische opleidingen; typisch een voorbeeld van een 3O-project uit het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie. Ondernemers, het onderwijs en overheden dragen zo gezamenlijk financieel en organisatorisch bij aan het realiseren van een hogere deelname aan hoogwaardige technische opleidingen in Zeeland”.

Project Kennisnet DeltaWater

Het Kennisnetwerk DeltaWater is een netwerk waarin deelnemende partijen elkaars krachten versterken en de sterke punten van Zeeland op het gebied van water verder ontwikkelen. De kennis die hieruit voortkomt wordt in de regio Zeeland toegepast, zodat de activiteiten bijdragen aan de economische ontwikkeling van Zeeland. In het Kennisnetwerk nemen deel:

- de Provincie
- de Hogeschool Zeeland
- Delta
- de Waterschappen
- de Roosevelt Academy
- het NIOO
- Rijkswaterstaat
- Deltares
- Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Koos de Vos:

“Toerisme, Procesindustrie en Logistiek zijn de sterkste economische sectoren in Zeeland. Naast deze drie huidige ‘Pieken in de Delta’, wordt er hard gewerkt aan een nieuwe kennisgeoriënteerde piek rondom het thema ‘Water’. Ondernemers, overheden en het Zeeuwse onderwijs vinden elkaar op dit brede terrein in een scala aan activiteiten.”

Wouter van Zandbrink,
zelfstandig ondernemer

Tot aan de verkiezingen van vorig jaar was Wouter van Zandbrink betrokken bij **Kennisnetwerk Deltawateren** vanuit zijn functie als Zeeuwse gedeputeerde voor de PvdA. Daarna startte hij zijn eigen adviesbureau en werd hij gevraagd de mogelijkheden voor een Wateracademie te onderzoeken.

“Na een rondje langs bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen bleek er een schreeuwende behoefte te bestaan aan een onderwijsinstelling voor watermanagement. Zeeland staat nationaal en internationaal bekend om de aanwezige kennis over water. De Deltawerken zijn bijvoorbeeld bekend over de hele wereld. De aanwezige kennis is echter verspreid, ook buiten Zeeland, bijvoorbeeld in Delft en Wageningen. We staan dus voor de uitdaging om docenten en studenten naar Zeeland te krijgen.

Dat willen we bereiken door een excellente opleiding neer te zetten. Door ook cursussen aan bedrijven aan te bieden kunnen we de beste docenten aantrekken. Verder zetten we de opleiding breed in, hebben we in Vlissingen een ideale huisvesting en benaderen we bedrijven om werk-/leertrajecten mogelijk te maken.”

Voor bedrijven ziet Van Zandbrink genoeg voordelen om te participeren in het netwerk. “Bedrijven in de watersector hebben er belang bij dat Zeeland en de Delta internationaal op de kaart gezet worden als waterregio. Verder hebben ze via het netwerk altijd de meest actuele kennis in huis.”

Nico Landsman,
kernteamlid
Kennisnetwerk
DeltaWater

Voor de Provincie Zeeland is Nico Landsman, samen met Anja de Groene (Hogeschool Zeeland) en Peter van den Dries (directeur Grontmij) kernteamlid van **Kennisnetwerk DeltaWater**. Naast dit project werkt hij ook aan de projecten **Innovatie, Locaties en Centrum voor Deltatechnologie en klimaat en Kennis voor Klimaat**.

“Vanuit mijn achtergrond in het onderwijs ben ik meer een verbindingsexpert dan een water-expert. Mijn focus ligt op innovaties en het verbinden van mensen die kennis hebben of kennis nodig hebben. Samenwerken door verschillende partijen staat ook centraal in het initiatief **Kennisnetwerk DeltaWater**. Meer bereiken door gezamenlijk dingen op te pakken.

Zaken als de toekomst van de Delta, ecologie, veiligheid, economie en mensen staan centraal. Als kernteam hebben we de taak om op zoek te gaan naar kansen voor nieuwe gezamenlijke activiteiten en eventuele participanten met elkaar in contact te brengen. Een initiatief dat hieruit is voortgekomen is de wateracademie. Op dit moment zijn verschillende partijen, waaronder Hogeschool Zeeland, bezig met het ontwikkelen van deze academie. Een academie die is ontstaan uit de realiteit waar we in Zeeland mee te maken hebben. Hoe gaan we bijvoorbeeld om met de grens tussen land en water?”

Vanuit zijn functie als directeur Academie Techniek en Omgeving aan de Hogeschool Zeeland zit Peter van Tilburg middenin het **Kennisnetwerk DeltaWater**.

“Ik vind het een goede zaak dat Impuls de krachten bundelt. Onze regio, die economisch niet erg sterk is, kan wel een economische impuls gebruiken. Voor deze economische vogelvlucht hebben we goed opgeleid personeel nodig. Goed onderwijs, waarbij onderzoek niet over het hoofd gezien mag worden, is dus cruciaal.

Uit het Kennisnetwerk Deltawater is onder andere een succesvolle samenwerking tussen Hogeschool Zeeland en Evides voortgekomen. Evides stimuleert het uitvoeren van onderzoek in ruil voor samenwerking op het gebied van stages. In de hoop natuurlijk hier medewerkers aan over te houden.

Nog een initiatief dat is voortgekomen uit het netwerk is het ontwikkelen van een wateracademie. Hiervoor hebben we goede contacten met de Roosevelt Academy. Het is onze bedoeling een academie neer te zetten met watergerelateerde opleidingen. Verder moet er onderzoek op het gebied van water uitgevoerd worden en gaan we cursussen voor het bedrijfsleven verzorgen. Een prestigieus plan dus.”

Heeft u een project dat past binnen het AZK?

Neem contact met ons op en wellicht kunnen we helpen met:

- concrete kennis en ervaring die binnen Impuls aanwezig is en ingezet kan worden bij projectbegeleiding,
- ons netwerk bij bedrijven en overheden waarmee deuren naar eventuele subsidiemogelijkheden kunnen worden geopend,
- financiële bijdragen vanuit Impuls voor de opstart van het project.

Bezoekadres

Buitenruststraat 225
4337 ER Middelburg
Tel: (0118) 67 35 80
Fax: (0118) 63 70 59
E-mail: info@impulszeeland.nl
www.impulszeeland.nl

Postadres

Postbus 6004
4330 LA Middelburg

IMPULS is, als partner in het Ondernemingshuis, gevestigd in het kantoor van de Kamer van Koophandel.